

УДК 37.014.3:331.101.1]:7.012

DOI <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2020.7.238053>

ORCID ID 0000-0002-6013-4364

ДИЗАЙН-ЕРГОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Тетяна Борисова,

кандидатка педагогічних наук, доцентка, доторантка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

У статті проаналізовано питання матеріально-технічного забезпечення навчального процесу в закладах загальної середньої освіти, вирішення якого лежить у трьохрівневому підпорядкуванні освітніх закладів (макрорівень – міністерства, відомства та установи; мезорівень – місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, об'єднані територіальні громади; мікрорівень – заклади освіти). Окреслено, що для вирішення поставлених на державному рівні завдань з модернізації освітніх процесів необхідною є злагоджена діяльність на всіх рівнях. Доведено, що концептуально всі питання організації освітнього простору вирішуються на макровірні, реальні шляхи втілення та фінансування – на мезорівні, а провідну роль в облаштуванні конкретних навчальних приміщень відіграють керівники та педагогічні працівники закладів освіти. Тому в дослідженні актуалізовано важливість підготовки майбутніх учителів, здатних реалізувати концепцію Нової української школи у всіх її напрямках, зокрема, з точки зору оновлення освітнього простору.

Визначено ключові аспекти формування освітнього простору Нової української школи з точки зору комфорту, безпеки та естетичної привабливості. Подано рекомендації щодо кольорового оформлення інтер'єру навчальних приміщень для учнів початкової, середньої та старшої школи, а також щодо колористичних рішень навчальних приміщень різного призначення.

Розкрито доречність зонування навчального середовища за осередками (відкриттів, новин, матеріалів, комунікативні, тематичні, вчителя, тиші, творчості, живої природи) навчальної діяльності учасників освітнього процесу. Визначено основну (постійну) та мобільну (змінну) зони навчального приміщення, а також наведено орієнтовне оснащення кожної з них. Доведено, що організація комфортного освітнього середовища сприятиме вільному розвитку творчої особистості дитини. Визначено низку вимог (ергономічності, безпечності, надійності та естетичності) до шкільних меблів, які мають бути в першу чергу атропометрично-доцільними та комфортними.

Ключові слова: *Нова українська школа, освітній простір, комфортне навчальне середовище, зонування, оформлення навчальних приміщень.*

Постановка проблеми. Одним із завдань сучасної освіти в українському суспільстві є, по-перше, реалізація ступеневої освіти за обраним напрямом з урахуванням інтересів і здібностей здобувачів освіти, по-друге, забезпечення потреб суспільства у кваліфікованих і конкурентоспроможних на ринку праці фахівцях. Розвиток загальної середньої освіти з орієнтацією на майбутню професійну діяльність молоді та організація належного освітнього середовища потребує розв'язання низки проблем; деякі з них лежать у дизайн-ергономічній площині забезпечення комфортних умов навчання:

– необхідність створення комфортного освітнього середовища з належним рівнем матеріально-технічного забезпечення розвитку профільної освіти відповідно до вимог безпеки праці та навчання;

– необхідність збалансування вимог та ресурсів для забезпечення комфортних умов життєдіяльності всіх учасників освітнього процесу;

– розробки сучасних технологій навчання – професійно-спрямованих, ефективних, емоційно-привабливих та комфортних відповідно до вимог педагогічної ергономіки;

– недостатній рівень підготовки педагогічних кадрів до реалізації вимог ергономіки в освітньому закладі, тобто, забезпечення організації комфортного освітнього середовища;

– застосування сучасної методики організації профільного навчання у старшій школі, що сприяє професійному самовизначенню учнів.

Молодь, а особливо діти, перебувають у закладах освіти значну частину дня, тому створення безпечних і комфортних умов у цих закладах є досить важливими. Забезпечення таких умов у першу чергу покладається на керівників закладів освіти, педагогів та батьків, які спрямовують свої зусилля на те, щоб облаштувати територію і приміщення закладу освіти, створити сучасний освітній простір, що спонукає учнів навчатися і розвиватися. Враховуючи суспільні вимоги щодо реформування освіти в Україні, модернізації змісту освіти на всіх рівнях, упровадження інноваційних технологій навчання, набуває актуальності нормативне врегулювання питань організації розвивального предметного середовища в сучасних закладах освіти. Формування належного матеріально-технічного облаштування сучасних навчальних закладів сприяє організації та здійсненню повноцінного освітнього процесу.

Аналіз публікацій, у яких започатковано розв'язання досліджуваної проблеми дав змогу з'ясувати, що науковці вирізняють різні аспекти організації освітнього середовища залежно від об'єкта дослідження. Питанням організації освітнього простору присвячені наукові дослідження багатьох учених, зокрема, Е. Бурової, В. Гайди, О. Жадько, О. Редька, О. Смолінської та ін. Проблеми організації інклюзивного освітнього простору досліджують М. Захарчук, Ю. Калічак, А. Колупаєва, Т. Марчук, Л. Прохоренко, Т. Сак, О. Таранченко, В. Шнайдер та ін. Педагогічні основи розвитку інноваційного освітнього середовища висвітлено у працях А. Білошицького, А. Каташова, Н. Ментової, В. Михальської, К. Приходченко, П. Таланчука та ін. Д. Костюкевич та А. Кух зосереджують увагу на методичних засадах організації сучасного освітнього середовища з фізики в загальноосвітніх навчальних закладах; Н. Гонтаровська доводить, що освітнє середовище є вагомим чинником розвитку особистості дитини, зокрема, через систему методів, форм та засобів, які забезпечують розвиток та самоствердження особистості; шляхам інформатизації сучасного освітнього середовища особливу увагу приділяє Л. Полякова; у своїх роботах К. Приходченко наголошує на важливості формування творчого освітньо-виховного середовища в закладах загальної середньої освіти; наукові розвідки Д. Косенко присвячені ергономічним напрямкам проектування учнівських меблів та створенню універсальних багатофункціональних меблів для закладів освіти. Проте аналіз наукових праць вітчизняних дослідників показав, що питання дизайн-ергономічних аспектів проектування освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти, особливо в руслі Концепції розвитку Нової української школи, замало досліджені й не повністю охоплюють важливі сучасні естетичні та ергономічні проблеми проектування інтер'єру та оснащення навчальних приміщень як комплексного чинника, що сприяє формуванню комфортного розвивального освітнього середовища.

Мета статті – вироблення пропозицій щодо побудови ефективного та комфортного освітнього середовища закладів початкової, базової та профільної середньої освіти, що забезпечить гідні умови навчання, які відповідають сучасним виробничим вимогам та сприяють творчому розвитку особистості й підготовці молоді до професійного самовизначення.

Виклад основного матеріалу. Нині гостро постало питання облаштування навчального середовища у закладах освіти різних рівнів. Педагогічним працівникам доводиться розв'язувати цілу низку непедагогічних проблем з організації освітнього середовища: які поклеїти шпалери, у який колір пофарбувати підлогу чи стіни, як підібрати

шкільні меблі, навчальне обладнання й багато інших завдань із облаштування навчальних приміщень, які вирішують самі вчителі та адміністрації закладу. Кращий європейський досвід – віддати цю всю діяльність у руки професіоналів (дизайнерів інтер'єру) для більшості освітніх закладів залишається лише європейським досвідом. В українських реаліях педагог – це і організатор, і майстер, і економіст, а часто не лише педагогічного процесу, й матеріального забезпечення.

Вирішення організаційних і економічних проблем облаштування навчального середовища проходить, перш за все, на державному рівні (макрорівень), на рівні місцевого самоврядування (мезорівень) й раціонального розподілу ресурсів на рівні закладів освіти (мікрорівень). На думку В. Палькевич, на макрорівні роботу закладів освіти координують Міністерство освіти і науки України, інші міністерства й відомства, наукові установи, дотичні до загальної та професійної освіти. У руслі децентралізації освіти на мезорівні управління навчальними закладами та їх фінансування покладено на місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, об'єднані територіальні громади. Однак, Міністерство освіти і науки залишає за собою провідну функцію визначення загальноукраїнської освітньої стратегії та розробки освітньої реформи в країні (Бахрушин, 2018). На макро- та мезорівнях за ринкових умов більш притаманне регулювання процесів навчання, виробництва продукції (виконання робіт і надання послуг), які здійснюють заклади освіти (Палькевич, 2013).

Якщо спуститися на мікрорівень, то розуміємо, що найкраще організувати та визначити, яке матеріально-технічне забезпечення потрібне для якісного освітнього процесу можуть лише безпосередньо керівники та педагогічні працівники закладів освіти за підтримки органів місцевого самоврядування. Таким чином, реалізація стратегії розвитку освіти залежить від продуманих та ефективних дій об'єднаних територіальних громад.

Мінрегіон спільно з МОН реалізує проєкт «Новий освітній простір». Мета проєкту – трансформація шкільних споруд для забезпечення більшої ефективності навчання шляхом упровадження креативного дизайну, технологічності, створення умов навчання для дітей з особливими потребами (Косенко, 2019). Розглядаючи питання облаштування комфортного освітнього середовища на рівні загальної середньої освіти, ми маємо керуватися низкою державних нормативних документів. Створення комфортного освітнього середовища, орієнтованого на успішне навчання всіх учасників освітнього процесу, повноцінний особистісний розвиток здобувачів освіти та педагогічних працівників, є актуальною вимогою часу. Це одна з ключових умов реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа». Важливим компонентом освітнього простору є розвивальне предметне середовище. Грамотно організоване предметне середовище є платформою для практичної реалізації особистісно-орієнтованого, компетентнісного, діяльнісного, інтегрованого та інших сучасних підходів до організації та здійснення освітнього процесу. Його раціональне проєктування, моделювання та наповнення вимагає врахування таких чинників:

- вимог державних освітніх стандартів і навчальних програм,
- фактору швидкого морального старіння засобів навчання та обладнання,
- специфіки контингенту здобувачів освіти,
- кадрового потенціалу,
- наявної матеріально-технічної бази закладу освіти,
- доступних джерел фінансування й інших об'єктивних чинників (*Безпечно і комфортно*, 2017).

Матеріально-технічне оснащення бази закладу освіти відбувається відповідно до будівельних норм і вимог пожежної безпеки, вимог до оснащення навчальних кабінетів та лабораторій, а для створення позитивного емоційного настрою в закладах освіти враховують тонкощі поєднання кольорів в інтер'єрі та облаштовують зони активного відпочинку, зони релаксації (навіть у вигляді зимового саду).

Освітній простір Нової української школи не обмежується питаннями ергономіки. Організація освітнього простору потребує широкого використання нових ІТ-технологій, мультимедійних засобів навчання, оновлення навчального обладнання, що здійснюється через такі осередки:

- осередок навчально-пізнавальної діяльності з відповідними меблями;
- змінні тематичні осередки у вигляді магнітної дошки, фліп-чарту або стенду тощо;
- осередок для гри, оснащений настільними іграми, інвентарем для рухливих ігор (для початкової та середньої школи);
- осередок художньо-творчої діяльності з полицками для зберігання приладдя та стендом для змінної виставки дитячих робіт;
- куточок живої природи;
- осередок відпочинку з килимом для сидіння та гри, стільцями, кріслами-пуфами, подушками з м'яким покриттям;
- дитяча класна бібліотечка;
- осередок учителя, оснащений столом, стільцем, комп'ютером, полицями чи шафами для зберігання дидактичного матеріалу (Про затвердження Методичних рекомендацій, 2018).

Освітній простір організовується таким чином, щоб учитель міг спостерігати за діяльністю дітей в усіх осередках, а діти мали можливість безпечно переміщуватися і мати місце для зберігання особистих речей.

Розвивальне предметне середовище, належним чином облаштоване відповідно до санітарно-гігієнічних і будівельних норм, технічних регламентів, наповнене сучасними засобами навчання та обладнанням згідно з чинними виробничими й освітніми стандартами, психолого-педагогічними, естетичними, техніко-ергономічними вимогами, за умови доцільного застосування комплексу інноваційних організаційно-методичних заходів забезпечує ефективність освітнього процесу, стає чинником високої якості освіти. (Низковська, & Чуприна, 2019).

Відповідно до Концепції розвитку Нової української школи визначено, що організація комфортного освітнього середовища сприятиме вільному розвитку творчої особистості дитини. Звичайно, що на розвиток дитини зорієнтовано й нові освітні програми, і методи навчання, і засоби навчання, і нове просторово-предметне оточення тощо. У Новій українській школі учні все більше залучаються до проектної, командної навчальної діяльності. З цією метою урізноманітнюється освітній простір, навчальні меблі, форми та засоби навчання. Навчальні кабінети та класи переважно оснащують мобільними робочими місцями для учнів, які легко трансформуються як для індивідуального, так і для групового використання. Для збереження здоров'я дітей шкільні меблі повинні бути атропометрично-доцільними. МОН України рекомендує використовувати шкільні меблі, які відповідають таким вимогам: ергономічності (наявність у кожному класі ергономічних комплектів одномісних меблів для учнів не менше двох ростових груп, наявність підставок та інших пристосувань для шкільного приладдя та особистих речей; форма стільниці така, що забезпечить поєднання індивідуальних парт у групове робоче місце; а також дозволить компактно штабелювати меблі, тощо); безпеки (меблі зроблені з матеріалів, що дозволені чинним санітарним законодавством для використання у закладах освіти; відсутність гострих кутів, сторонніх запахів; заокруглені кути стільниць, спинок та сидінь; матова поверхня стільниці; наявність пристосувань для запобігання пошкодженню та забрудненню підлоги, тощо); надійності (стійкість конструкції; міцність з'єднань деталей конструкції, стійкість поверхонь до миючих та дезінфікуючих засобів, дозволених для використання в закладах освіти, тощо); естетики (привабливий вигляд сучасний дизайн шкільних меблів має відповідати стилю загального облаштування навчального приміщення).

Планування і дизайн освітнього простору школи спрямовується на розвиток дитини та мотивацію її до навчання. Британські вчені довели, що показники навчання залежать й від простору, в якому проходять заняття. На думку доцента Київського національного університету технологій та дизайну Д. Косенка, сучасний освітній простір має будуватися на основі принципів стабільності та гнучкості (Косенко, 2015). Оснащення навчального приміщення можна легко трансформувати й адаптувати до поставлених освітніх завдань, але при цьому не порушуючи цілісність освітнього процесу, тому класні приміщення необхідно раціонально зонувати, поділивши їх на постійну зону і мобільну зону. Постійно діючою зоною є робоче місце педагога, класна дошка, меблі, шафи для зберігання навчальних матеріалів; так формується основне оснащення навчального приміщення.

Робочі місця учнів та інші елементи інтер'єру мають бути мобільними трансформерами, легко пересуватися і складатися. До таких мобільних елементів можна віднести парти і стільці, пуфики, лавочки, крісла, килимки, мольберти, тумбочки тощо. Як індивідуальні, так і групові види навчальних робіт можуть проводитися в різних зонах (секторах) та з різною комбінацією елементів облаштування. Зміна елементів інтер'єру або їх переміщення створює нову творчу атмосферу, викликає інтерес до майбутньої навчальної діяльності. Здивувати учнів – значить зробити навчання цікавішим, а, отже, стимулювати пізнавальну активність. Найкраще організувати простір та вирішити, які саме меблі можуть стати в нагоді, може педагог, враховуючи особливості проведення заняття, кількість місць у приміщенні та бюджет.

Кольорове рішення в інтер'єрі навчального приміщення є найважливішим чинником, що впливає на настрій та атмосферу в класі. Кольори мають створювати комфортні та приємні умови, мотивувати дітей навчатися. Звичайно, не варто обирати холодні похмурі кольори, але й використовувати в інтер'єрі веселку теж недоречно. Наявність значної кількості яскравих предметів у класі розпорошує увагу учнів, заважає концентруватися та сприймати інформацію. Наприклад, не рекомендується обирати шпалери чи лінолеум з візерунком. Також не бажано робити написи чи малюнки на стінах. Розташування меблів також має бути простим, меблі мають гармоніювати між собою, варто обирати один-два кольори, які поєднуються з дизайном інтер'єру. Яскраві акценти слід робити на деталях, що не перебувають увесь час у полі зору учнів (Косенко, 2019).

Навчальні приміщення для молодших школярів рекомендовано фарбувати в теплі кольори, що створюють затишну атмосферу. Серед основних кольорів не повинні домінувати занадто яскраві відтінки, вони можуть дратувати або навпаки сприяти надмірній активності. Яскравими можна зробити окремі деталі інтер'єру, щоб виділити певний сектор, підкреслити певний простір, а для стін, підлоги та меблів краще використати спокійні відтінки. Для оформлення навчальних приміщень середньої школи рекомендується зелений колір, але не всі відтінки зеленого є вдалими. Зелений природний колір є нейтральним, а також вважається заспокійливим. У старшій школі найбільше підійдуть прохолодні кольори (синій, блакитний), а також ахроматичні (білий, чорний, сірий). Холодна кольорова гама вважається сприятливою для інтелектуальної роботи, такою, що допомагає краще концентруватися на творчій діяльності. Учні старшої школи теж прихильно ставляться до більш стриманих холодних відтінків, а яскраві теплі здаються їм досить дитячими. Однак, доповнити холодну гаму яскравими вкрапленнями (акцентами на певних деталях) необхідно для завершеності стилю й створення позитивного емоційного настрою.

Ще один підхід до вибору кольорів – предметно-асоціативний. Існує думка, що різні галузі знань асоціюються з різними кольорами. Так, гуманітарні предмети викликають асоціації у школярів з теплими кольорами, природничі науки асоціюються з синім, зеленим, помаранчевим, а точні – з поєднанням синього та червоного. На основі цього різні навчальні кабінети та лабораторії можна оформлювати в різних кольорах, у залежності від занять, що

в них проводяться; такий підхід допоможе краще налаштувати дітей на роботу. (Косенко, 2019)

Стилістичне рішення навчального простору теж важливий компонент комфортного середовища. У руслі розвитку Нової української школи виник навіть новий підхід до оформлення навчальних приміщень в стилі НУШ. Зосереджуючись на ідеї В. Сухомлинського – «Діти повинні жити у світі краси, гри, казки, музики, малюнка, фантазії, творчості» – класні кімнати облаштовують відповідно до вікової категорії учнів та за окремими осередками (відкриттів, новин, матеріалів, комунікації, вчителя, тиші, творчості, живої природи). Поряд із цим, дизайн класної кімнати має бути врівноваженим – наявність безлічі предметів перенавантажує простір, який сприймається «засміченим». Мінімалізм може бути доречним для старшої школи.

Оформлення інтер'єру варто час від часу змінювати, наприклад тематичними елементами до певного свята, але святковий декор має бути вчасно розташований і так же вчасно прибраний. Елементи оформлення інтер'єру постійного призначення повинні займати незначну частину простору, щоб не загострювати увагу учнів. Наочність та дидактичні матеріали мають бути змінними і виставлятися тільки під ту тему заняття, якої вони стосуються. Навчальні матеріали слід розташовувати так, щоб їх було добре видно і не виникало складнощів із зручністю споглядання. Для змінної інформації краще використовувати магнітну дошку чи дерев'яні планки. Ще одним змінним елементом оформлення навчального приміщення є учнівські творчі роботи. Об'ємні проекти краще розміщувати на комплексі з полиць, підставках, кількість яких має бути обмеженою, щоб не захаращувати освітній простір. Краще частіше змінювати експонати, а роботи фронтального формату (малюнки, вірші) розташовувати на окремій виставковій зоні. Педагог має слідкувати, щоб навчальні матеріали не займали понад половини площі на стіні, краще – менше, але при цьому розташування має бути логічним та впорядкованим.

Висновки. Комфортний освітній простір є важливим елементом навчального процесу. Від вдалого раціонального оформлення інтер'єру залежить ефективність засвоєння інформації, а також фізична, психологічна, комунікаційна та емоційна комфортність перебування учасників освітнього процесу в навчальних приміщеннях. Продуманий дизайн та ергономічно організований освітній простір створюють додаткові можливості для використання різних форм роботи та навчальних методик, а також допомагають створити атмосферу, яка налаштовує на навчання. Створення гармонійного освітнього простору багато в чому залежить від учителя. Наразі підготовка педагогічних кадрів має відбуватися в дусі часу, відповідно до нових запитів реалізації освітніх проєктів, а сучасний вчитель нової української школи має бути готовим вирішувати не лише педагогічні, а й організаційні питання, зокрема щодо оновлення навчальних приміщень та оформлення інтер'єру, який би відповідав вимогам сучасності.

ЛІТЕРАТУРА

- Бахрушин, В. Є. (2018). Органи управління в освіті у світлі нового закону «Про освіту» *Освітня політика – Портал громадських експертів*. Взято з <http://education-ua.org/ua/articles/1157-organi-upravlinnya-v-osviti-u-svitli-novogo-zakonu-pro-osvitu>.
- Безпечно і комфортно: облаштовуємо заклад освіти. (2017). *Практика управління закладом освіти*. Взято з <https://edirshkoly.mcfr.ua/742492>.
- Косенко, Д. Ю. (2015). Учніські меблі: розвиток, проблеми, тенденції. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну*, 3 (86), 254-262.
- Косенко, Д. Ю. (2019). *Як створити шкільний простір, що мотивуватиме учнів навчатися?* Взято з <https://istend.com.ua/news/kak-sozdat-shkolnoe-prostranstvo>.
- Низковська, О. В., & Чуприна, О. Б. (2019). *Обладнання закладів освіти*. Київ: ДНУ «ІМЗО».
- Палькевич, Ю.С. (2013). Економічні аспекти управління розвитком професійно-технічної освіти України в ринкових умовах. *Професійна педагогіка*, 6, 46-52.

Про затвердження Методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи. № 283 (2018). Взято з <https://drive.google.com/file/d/11KSKQSRW7c4hoMkFT1gqwU30jrOeh-R-/view>.

REFERENCE

- Bakhrushyn, V. Ye. (2018). Orhany upravlinnia v osviti u svitli novoho zakonu «Pro osvitu» [Governing bodies in education in the light of the new law "On Education"] Osvitnia polityka – Portal hromadskykh ekspertiv [Educational policy - Portal of public experts]. Retrieved from <http://ducation-ua.org/ua/articles/1157-organi-upravlinnya-v-osviti-u-svitli-novogo-zakonu-pro-osvitu> [in Ukrainian].
- Bezpechno i komfortno: oblashtovuiemo zaklad osvity [Safe and comfortable: we equip an educational institution]. (2017). *Praktyka upravlinnia zakladom osvity [The practice of managing an educational institution]*. Retrieved from <https://edirshkoly.mcfr.ua/742492> [in Ukrainian].
- Kosenko, D. Yu. (2015). Uchnivski mebli: rozvytok, problemy, tendentsii [Student furniture: development, problems, trends]. *Bulletin of the Kyiv National University of Technologies and Design*, 3 (86), 254-262 [in Ukrainian].
- Kosenko, D. Yu. (2019). Yak stvoryty shkilnyi prostir, shcho motyvuvatyme uchniv navchatysia? [How to create a school space that will motivate students to learn?] Retrieved from <https://istend.com.ua/news/kak-sozdat-shkolnoe-prostranstvo> [in Ukrainian].
- Nyzkovska, O. V., & Chupryna, O. B. (2019). *Obladnannia zakladiv osvity [Equipment of educational institutions]*. Kyiv: DNU «IMZO» [in Ukrainian].
- Palkevych, Yu.S. (2013). Ekonomichni aspekty upravlinnia rozvytkom profesiino-tekhnichnoi osvity Ukrainy v rynkovykh umovakh [Economic aspects of managing the development of vocational education in Ukraine in market conditions]. *Profesiina pedahohika [Professional pedagogy]*, 6, 46-52 [In Ukrainian].
- Pro zatverdzhennia Metodychnykh rekomendatsii shchodo orhanizatsii osvitnoho prostoru Novoi ukrainskoi shkoly [About the statement of Methodical recommendations concerning the organization of educational space of New Ukrainian school]. № 283 (2018). Retrieved from <https://drive.google.com/file/d/11KSKQSRW7c4hoMkFT1gqwU30jrOeh-R-/view> [In Ukrainian].

DESIGN AND ERGONOMIC ASPECTS OF THE FORMATION OF THE EDUCATIONAL SPACE OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

Tetiana Borysova,

candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Doctoral Student of
Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University.

The article analyzes the issues of material and technical support of the educational process in institutions of general secondary education, the solution of which lies in the three-level subordination of educational institutions (macro-level – ministries, departments and institutions, meso-level – local executive authorities, local self-government bodies, united territorial communities, micro-level – educational institutions). It is indicated that in order to solve the tasks set at the state level to modernize educational processes, it is necessary to work together at all levels. It is proved that conceptually all issues of the organization of educational space are solved on macro-level, real ways of implementation and financing – on meso-level, and the leading role in the arrangement of specific educational premises is played by managers and teachers of educational institutions. Therefore, our research highlights the importance of training future teachers who are able to implement the concept of a New Ukrainian School in all its areas, in particular from the point of view of updating the educational space.

The key aspects of forming the educational space of the New Ukrainian School in terms of comfort, safety and aesthetic appeal are identified. Recommendations are given on the color design of the interior of educational premises for primary, middle and high school students, as well as on color solutions for educational premises for various purposes.

The relevance of zoning the educational environment by centers (discoveries, news, materials, communication, thematic, teachers, silence, creativity, wildlife) of educational activities of participants in the educational process is revealed. The main (permanent) and mobile (variable) zones of the training room are defined, and the approximate equipment of each of them is given. It is proved that the organization of a comfortable educational environment will contribute to the free development of the child's creative personality. A number of requirements (ergonomics, safety, reliability and aesthetics) for school furniture are defined, as they should first of all be antropometrically appropriate and comfortable.

Keywords: *New Ukrainian school, educational space, comfortable learning environment, zoning and design of educational premises.*

Надійшла до редакції 20.06.2020 р.